

Nr 72.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående utbetalning av preskriberade skadestånd till viss personal vid statens järnvägar; given Stockholms slott den 7 februari 1936.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Henning Leo.

Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 7 februari 1936.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden UNDÉN, SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, VENNERSTRÖM, LEO, ENGBERG, SKÖLD.

Departementschefen, statsrådet Leo anför:

Den 17 juni 1932 inträffade å statsbanelinjen Falköping—Vartofta i korsningen med allmänna vägen Falköping—Slutarp sammanstötning mellan en av motorföraren G. A. Roos i Falköping å banan framförd motordressin

Bihang till riksdagens protokoll 1936. 1 saml. Nr 72.

med vidkopplad tralla samt en av omnibusägaren J. N. Göthberg å vägen framförd omnibus, med påföljd att två personer erhöles så svåra skador, att de avledo, samt att Roos och Göthberg jämte ytterligare ett flertal personer, som befunno sig på dressinen och trallan, ävensom fordonen skadades. Allmän åklagare ställde Roos och Göthberg under åtal vid Vartofta och Frökinds häradsrätt, därvid 10 av de personer, som befunno sig å dressinen och trallan, inställde sig som målsägande under yrkande om skadestånd med angivna belopp. Göthberg, som yrkade skadestånd av Roos, instämde järnvägsstyrelsen i målet under yrkande om skadestånd, och järnvägsstyrelsen yrkade skadestånd av Roos och Göthberg. Enligt utslag den 10 juli 1933 fann häradsrätten Roos hava varit vållande till sammanstötningen, enär han vid vägkorsningen ej såsom det ålegat honom nedbringat dressinens hastighet och avgivit föreskriven signal samt därjämte finge anses hava brustit i nödig uppmärksamhet, och prövade förty jämlikt 14 kap. 9 § första stycket strafflagen, jämfört med 4 kap. 1 § samma lag, rättvist döma Roos att för vållande till två personers död undergå fängelse tre månader, villkorlig dom. Göthberg frikändes från ansvar för sammanstötningen. Därjämte innefattade utslaget bestämmelser om skadestånd. Målet fullföljdes till överdomstolarna. Enligt högsta domstolens utslag den 1 november 1934 står såväl det Roos ådömda straffet som Göthbergs frikännande fast. I skadestandsfrågan innebar utslaget, att Roos och Göthberg förpliktades, vilkendera bäst gälda gitte, att till järnvägsstyrelsen utgiva 2,294 kronor 66 öre samt Roos att därutöver gälda 6,883 kronor 99 öre, att Roos och järnvägsstyrelsen, vilken enligt utslaget hade att jämte Roos svara för det vållande, som låge denne till last, skulle solidariskt till Göthberg utgiva 1,574 kronor 87 öre samt att Roos skulle utgiva skadestånd till följande personer med för envar av dem angivet belopp, nämligen till schaktmästaren Johan Sundström 250 kronor samt banarbetarna Erik Ferdinand Brissman 854 kronor, Isak Arvid Johansson 1,440 kronor, Axel Robert Johansson 556 kronor, Knut Valfrid Andersson 640 kronor, Svante Vilhelm Svensson 956 kronor, Alfred Olausson 322 kronor, Oscar Bernhard Svensson 102 kronor, Fritz Vendel Yngve Fritsson 108 kronor och Ivar Mattias Johansson 174 kronor, eller tillhopa 5,402 kronor.

Med bifall till Kungl. Maj:ts i proposition nr 96, punkten 2, framställda förslag medgav 1935 års riksdag (skrivelse nr 103, punkten 2) att Roos finge befrias från den ersättningsskyldighet till statens järnvägar, som åvilade honom på grund av ifrågavarande kollisionsolycka, samt att statens järnvägars av nämnda anledning uppkomna fordran hos Roos finge ur statens järnvägars räkenskaper avskrivnas.

I skrivelse den 20 november 1935 har *järnvägsstyrelsen* meddelat, att landsfiskalen F. Hammarson i Falköping, såsom ombud för nyss angivna skadade personer, i en till styrelsen den 12 december 1934 inkommen skrift, under förmälan bland annat att Roos saknade betalningsförmåga, gjort framställning i syfte att från statens järnvägar för sina huvudmäns räkning ut-

bekomma de skadeståndsbelopp, som Roos i anledning av förenämnda kollisionsoflycka förpliktats utgiva till dem. Styrelsen framhåller, att sökandena varken i rättegångsväg eller annorledes tidigare framställt anspråk mot statens järnvägar på utbekommande av skadestånd i anledning av olyckshändelsen och att alltså dessa personer, med hänsyn till innehållet av 10 § lagen den 12 mars 1886 angående ansvarighet för skada i följd av järnvägs drift, måste anses hava genom preskription förlorat sin talan mot styrelsen i förevarande hänseende. I betraktande därav att, om preskription icke förelegat, styrelsen skulle på grund av stadgandet i 2 § nämnda lag ansett sig vara skyldig att till sökandena utgiva skadestånd, och då någon erinran icke rimligen syntes kunna göras från styrelsens sida mot de i rättegångsväg fastställda skadeståndsbeloppens storlek, ansåge styrelsen för sin del, att starka billighetskäl talade för bifall till ansökningen.

Järnvägsstyrelsen hemställer om bemyndigande att, utan hinder därav att sökandenas skadeståndsanspråk mot styrelsen blivit preskriberade, till dem utgiva skadestånd i förevarande hänseende med i det föregående angivna belopp, tillhoppa 5,402 kronor.

I utlåtande den 3 februari 1936 har *statskontoret*, under erinran om statsmakternas förut återgivna beslut om befrielse för Roos från honom åvilande ersättningsskyldighet gentemot statens järnvägar, tillstyrkt, att nu ifrågavarande skadeståndsbelopp må av järnvägsstyrelsen gäldas.

Enligt 10 § lagen den 12 mars 1886 angående ansvarighet för skada i följd av järnvägs drift skall den, som vill fordra skadestånd enligt sagda lag, vid äventyr att han går sin talan förlustig anhängiggöra densamma hos domstol inom två år från den dag, då skadan timade. Då vad sålunda föreskrivits icke blivit iakttaget av sökandena, är järnvägsstyrelsen icke lagligen skyldig att gälda ifrågavarande skadestånd.

Då Roos, vilken på sätt förut nämnts befriats från honom åvilande ersättningsskyldighet gentemot statens järnvägar, saknar förmåga att, såsom honom enligt utslaget åligger, utgiva nämnda skadestånd å tillhoppa 5,402 kronor, finner jag emellertid lika med ämbetsverken billighetskäl tala för att ifrågavarande skadeståndsbelopp, vilka väsentligen motsvara förlorade arbetsförtjänster, betalas av statens järnvägar.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att järnvägsstyrelsen må, utan hinder av bestämmelserna i 10 § lagen den 12 mars 1886 angående ansvarighet för skada i följd av järnvägs drift, utbetala omförmälda skadeståndsbelopp å tillhoppa 5,402 kronor.

Departements-
chefen.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställda behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

A. C. F. v. Krusenstierna.